

Regeringskansliet, Klimat- och
näringslivsdepartementet
kn.remissvar@regeringskansliet.se

Yttrande över remiss av Europeiska kommissionens förslag till Förordningen om industriell acceleration och omställning (Industrial Accelerator Act, COM (2026/956))

Sammanfattning

Länsstyrelsen delar det övergripande syftet med förordningen att stärka förutsättningarna för fossilfri industriproduktion inom EU och ser positivt på ambitionen att stärka industrins konkurrenskraft, och minska koldioxidutsläppen.

Länsstyrelsen bedömer att förslaget kan bidra till ökad regional utveckling och stärkt konkurrenskraft i Västernorrlands län, särskilt inom skogsindustri, bioekonomi och annan energiintensiv industri där Sverige har goda förutsättningar att producera varor med lågt koldioxidavtryck.

Samtidigt bedömer Länsstyrelsen att det finns behov av ytterligare förtydliganden kring ansvarsfördelning, samordning mellan olika EU-regelverk och praktiskt genomförande i svensk förvaltning. Länsstyrelsen anser även att föreslagna tidsfrister behöver anpassas för att säkerställa rättssäkra och kvalitativa prövningsprocesser samt ett fortsatt starkt miljöskydd.

Förslaget bör därför vidareutvecklas med större hänsyn till medlemsstaternas administrativa förutsättningar och behovet av samordning mellan befintliga och nya regelverk.

Kapitel II – Enhetliga, förenklade och digitala tillståndsförfaranden

Länsstyrelsen uppmärksammar att det redan idag finns krav på tidsfrister och kontaktpunkter enligt flera olika EU-förordningar. Förslaget riskerar att skapa otydlighet för verksamhetsutövare om ytterligare parallella system införs för samordning, vägledning och prioritering av projekt.

Det finns behov av att tydliggöra hur förslaget förhåller sig till befintliga regelverk, särskilt nettonollförordningen (NZIA) och förordningen om kritiska råmaterial (CRMA). Det behöver framgå vilka projekt som omfattas av respektive regelverk, hur ansvarsfördelningen mellan myndigheter och kontaktpunkter ska se ut samt om nya kontaktpunktsfunktioner ska inrättas eller om befintliga funktioner ska användas.

Länsstyrelsen konstaterar vidare att förslaget skulle kräva omfattande anpassningar av svensk förvaltning, bland annat genom industriella accelerationsområden, digitala ansökningsförfaranden och återanvändning av befintliga handlingar mellan myndigheter. I ljuset av den pågående reformeringen av den svenska prövningsprocessen är det svårt att fullt ut bedöma hur förslagen kan införlivas i svensk lagstiftning.

Länsstyrelsen anser att den föreslagna tidsfristen om 45 dagar för att bedöma om en ansökan är fullständig eller behöver kompletteras är för kort, särskilt för större och komplexa industriprojekt. Om verksamhetsutövaren samtidigt ska lämna in samtliga underlag för flera olika tillstånd kommer flera prövningsmyndigheter och expertmyndigheter behöva involveras i bedömningen av kompletteringsbehovet. För större projekt, exempelvis inom kemikalietillverkning eller energiintensiv industri, bedöms det vara svårt att genomföra detta inom föreslagna tidsram.

Länsstyrelsen bedömer att ett forcerat arbetssätt riskerar att påverka kvaliteten i prövningarna och möjligheten att beakta andra delar av miljölagstiftningen, exempelvis ramdirektivet för vatten. Det finns även risk att tiden för samråd och remittering till berörda expertmyndigheter blir otillräcklig.

Länsstyrelsen vill samtidigt framhålla att tidsåtgången för tillståndprocesser inte nödvändigtvis utgör det huvudsakliga

hindret för industriella investeringar i Sverige. Flera större projekt har erhållit erforderliga tillstånd men ändå inte gått vidare till investeringsbeslut. Länsstyrelsen bedömer därför att långsiktigt stabil efterfrågan på produkter med lågt koldioxidavtryck sannolikt är viktigare för investeringstakten än ytterligare förkortade tillståndsprocesser.

Kapitel III – Krav på unionsursprung och lågt koldioxidavtryck

Länsstyrelsen är positiv till ökade krav på produkter med lågt koldioxidavtryck inom offentlig upphandling och offentlig stöd. Högt ställda klimatkrav kan stärka investeringsviljan inom fossilfri industri och bidra till en snabbare utfasning av fossila insatsvaror.

Länsstyrelsen bedömer samtidigt att krav på unionsursprung kan innebära risk för begränsad marknad och minskad konkurrens. Det är oklart vilka direkta energi- och klimatmässiga fördelar sådana krav medför. Om krav på unionsursprung kvarstår bör det övervägas att inkludera även förnybara bränslen, vilket kan vara motiverat ur ett försörjnings- och säkerhetsperspektiv.

Länsstyrelsen ställer sig även tveksam till målsättningen att tillverkningsindustrin ska uppgå till en viss andel av EU:s BNP, då detta mått kan påverkas även av utvecklingen i andra sektorer och därmed inte nödvändigtvis speglar faktisk industriell utveckling.

Kapitel IV – Begränsningar för utländska direktinvesteringar

Länsstyrelsen har inga särskilda synpunkter på förslagets delar avseende utländska direktinvesteringar.

Kapitel V – Industriella accelerationsområden

Länsstyrelsen är positiv till möjligheten att utse geografiskt avgränsade industriella accelerationsområden. Sådana områden kan

bidra till ett effektivare resursutnyttjande genom att verksamheter lokaliseras där restströmmar, energisystem, transporter och annan infrastruktur kan samordnas och optimeras.

Samtidigt vill Länsstyrelsen understryka vikten av att hänsyn fortsatt tas till miljö kvalitetsmål, naturvärden, vattenförvaltning, riksintressen och andra samhällsintressen i den fysiska planeringen.

Kapitel VI – Revidering av nettonollförordningen

Länsstyrelsen ser även här behov av förtydliganden kring hur unionsursprungskraven förhåller sig till klimatmål, konkurrensneutralitet och befintliga regelverk.

De som medverkat i beslutet

Beslut i detta yttrande har fattats av länsråd Daniel Gustafsson med utvecklingsstrateg Malin Nyqvist Ljungberg som föredragande. I den slutliga handläggningen har också Moa Sving Gustavsson Energi- och klimatstrateg, Hållbar regional utveckling och Carolin Ryr Miljöhandläggare, Miljöprövning medverkat.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.